

Мовна політика:

анотований бібліографічний список

Вип. 1 / 2026

січень-лютий

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. **Бережна Д. Від петиції до постанови: влада береться за заборону російськомовного друку** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 12 лют. — Електрон. дані. *Як заявила міністр культури України Тетяна Бережна, є закон про видавничу справу, який забороняє розповсюдження продукції чотирьох видів: яка пропагує війну, насильство і тоталітарні режими, виправдовує окупацію українських територій, створює позитивний образ держави-агресора або її інституцій і містить антиукраїнські змісти. І зараз є можливість повністю заборонити друк і розповсюдження друкованої продукції російською мовою. За її словами, на рівні закону це рамково закладено і зараз Державний комітет України з питань телебачення і радіомовлення, який формує політику в цій сфері, працює над постановою, щоб закласти конкретний механізм. Зазначено, що 28 серпня петиція на сайті Кабінету Міністрів України (КМ України) із закликом обмежити друк, розповсюдження та просування російськомовної друкованої та електронної книжкової продукції в Україні набрала необхідну для розгляду кількість голосів. Текст:* <https://focus.ua/uk/ukraine/743695-vid-peticiji-do-postanovi-vlada-beretsya-za-zaboronu-rosiyskomovnogo-druku>

2. В Ірландії українська книжкова полицка з'явилася в бібліотеці міста Голвей [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2026. – 3 лют. – Електрон. дані. *Повідомлено, що в Ірландії українська книжкова полицка з'явилася в бібліотеці міста Голвей, її організувала українська журналістка, директорка Українського культурного центру в Ірландії Наталя Корнієнко. У колекції бібліотеки — понад 100 художніх та нон-фікшн книжок українською, а також видань про Україну англійською. Книжки були передані як пожертви від українських письменників і видавців із України, Англії та США. За словами Н. Корнієнко, важливо, щоб ця полицка стала місцем зв'язку українців з рідною мовою та культурою, а для ірландців — можливістю краще пізнати Україну та українців через нашу літературу війни, поезію, історичні книжки.* Текст: <https://chytomo.com/v-irlandii-ukrainska-knyzhkova-polychka-z-iavylasia-v-bibliotetsi-mista-golvej/>

3. Васьків М. Ненормативна лексика в текстах сучасної української мілітарної літератури [Електронний ресурс] / Микола Васьків // Українознавство. – 2025. – № 2. – С. 100-121. *Мета дослідження – проаналізувати причини різкого зростання у вживанні ненормативної лексики в українській мілітарній літературі після початку російської війни проти України в 2014 р., а особливо – після широкомасштабного вторгнення РФ в лютому 2022 р., а також суспільні й художньо-естетичні функції лайливо-обсценної лексики в текстах мілітарних творів.* Текст: <http://journal.ndiu.org.ua/article/view/331413>

4. Васютинський В. Вадим Васютинський: "Наш патріотизм - це психологічний стрижень здатності чинити опір росіянам" [Електронний ресурс] / Вадим Васютинський; бесіду вела Ірина Кириченко // Україна молода. – 2026. – 4 лют. – Електрон. дані. *Подано матеріали бесіди з доктором психологічних наук, професором, головним науковим співробітником відділу психології мас і спільнот Інституту соціальної та політичної психології НАПН України Вадимом Васютинським. Науковець прокоментував результати загальнонаціонального опитування*

щодо зміни ставлення до мови і процесів деколонізації у період тривалої повномасштабної російсько-української війни та відзначив високий рівень проукраїнсько-антиросійських позицій опитаних. Резюмуючи підсумки дослідження, зокрема і в питаннях щодо ставлення до НАТО, колаборантів, мобілізації, В. Васютинський наголосив, що порівняно з попередніми роками набагато меншими стали регіональні відмінності, і сьогодні всюди переважають приблизно однакові настрої - проукраїнські та антипутінські. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/3997/188/193187/>

5. Відбулася перша у 2026 році сесія Чернівецької обласної ради [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 3 лют. [№ 523]. – Електрон. дані. Зазначено, що на ній депутати підтримали звернення до уряду та Верховної Ради України (ВР України) щодо підтримки гірських громад Буковини. У зверненні основна вимога - забезпечити державну підтримку гірських територіальних громад Чернівецької області та запровадити справедливий розподіл базової дотації, оскільки ці регіони є фінансово неспроможними через географічні та економічні особливості. Під час сесії також підтримали рішення щодо забезпечення неухильного дотримання Закону України «Про функціонування державної мови» у частині використання виключно державної мови як робочої мови в діяльності органів, установ, підприємств, організацій державної і комунальної форм власності та розглянули інші питання функціонування та розвитку Чернівецької області. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/390054>

6. Галан О. М. Товариство польської культури імені Еви Фелінської як чинник міжкультурної взаємодії в місті Луцьку [Електронний ресурс] / О. М. Галан // Культура України : зб. наук. пр. – 2025. – № 91. – С. 17-25. Проаналізовано діяльність Товариства польської культури імені Еви Фелінської в м. Луцьк як чинника міжкультурної взаємодії в регіоні. Здійснено огляд етапів становлення організації, форм культурно-освітньої активності, співпраці з українськими інституціями та

іншими національними громадами. Висвітлено внесок товариства в збереження польської мови, культурної спадщини, розвиток міжконфесійного діалогу та громадянську активність. Окрему увагу приділено меморіальним практикам, міжнародним освітнім обмінам і відображенню діяльності в місцевому інформаційному просторі. Через ці напрями діяльності організація сприяє консолідації польської громади, формує простір міжкультурного діалогу та укорінює модель партнерства між етнічними спільнотами міста. Текст: <https://khsac.in.ua/article/view/347827>

7. Гасанова-Лебедева А. Психолінгвістична динаміка мовної ситуації в закладах дошкільної освіти міста Києва (2023 – 2024 рр.) [Електронний ресурс] / Анастасія Гасанова-Лебедева // Філол. часопис. – 2025. – № 2. – С. 6-14. *Представлено результати авторського психолінгвістичного дослідження, мета якого - виявлення тенденцій поступових мовних трансформацій у комунікативному середовищі дітей, зумовлених соціокультурними змінами та впровадженням державної політики українізації, а також аналіз психолінгвістичних і нейропсихологічних чинників, що впливають на мовну адаптацію в дошкільному віці. Результати засвідчили еволюційний, перехідний характер мовних процесів: поступове зростання питомої ваги української мови, скорочення частки російськомовного спілкування та посилення ролі суржиків як тимчасової адаптаційної форми під час переходу до україномовного середовища. Це свідчить про етап стабілізації мовної поведінки, у межах якого українізація комунікативного простору відбувається через проміжні мовні коди.* Текст: <http://fch.udpu.edu.ua/article/view/346947/334060>

8. Герасименко А. В. Ознаки геноциду у діях Російської Федерації проти цивільного населення України: міжнародно-правовий аналіз та механізми відшкодування шкоди [Електронний ресурс] / Антон Володимирович Герасименко // Наук. перспективи. – 2025. – № 11. — С. 1206-1215. *Проаналізовано дії РФ проти цивільного населення України*

крізь призму положень Конвенції Організації Об'єднаних Націй (ООН) про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. Доведено, що збройна агресія РФ супроводжується систематичними і цілеспрямованими діями, спрямованими на фізичне, культурне та демографічне знищення українського народу як національної спільноти. На підставі аналізу фактичних даних про масові убивства мирного населення, застосування тортур, насильницькі депортації дітей, знищення культурної спадщини, заборону української мови та руйнування цивільної інфраструктури обґрунтовано наявність у цих діях ознак злочину геноциду відповідно до статті II Конвенції ООН. Особливу увагу приділено проблемі насильницького переміщення українських дітей на територію РФ, що становить безпосереднє порушення міжнародного гуманітарного права та кваліфікується як один із проявів геноциду. Розглянуто резонансну справу омбудсменки РФ М. Львової-Бєлової, причетної до незаконного усиновлення дитини з Маріуполя, у зв'язку з чим Міжнародним кримінальним судом (МКС) було видано ордер на її арешт разом із президентом РФ В. Путіним. Висвітлено нормативно-правову базу, практику міжнародних судових інституцій та позиції науковців щодо визначення складу злочину геноциду. Сформульовано висновок про те, що кваліфікація цих діянь як геноциду є необхідною передумовою для реалізації принципу невідворотності міжнародної кримінальної відповідальності, відновлення історичної справедливості та розроблення ефективних механізмів репарації для жертв агресії. Текст:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/32677/32634>

9. Голота Т. Мовні засоби маніпулятивної риторики в текстах українськомовних медіаресурсів [Електронний ресурс] / Тарас Голота // Мовн. і концепт. картини світу : наук. журн. – 2025. – Т. 1, № 77. – С. 142-160. Проаналізовано мовні засоби маніпуляції в сучасних українських онлайн-медіа в умовах інформаційної війни. На матеріалі 250 статей із ресурсів «Obozrevatel», «Знай.ua» та «Апостроф» виявлено, що від 33 % до 40 % контенту містить маніпулятивні елементи, зокрема в заголовках.

Виокремлено основні прийоми впливу: метафоризацію, гіперболізацію, емоційно забарвлену лексику, дисфемізми, а також позамовні засоби — викривлення фактів, апеляцію до авторитетів і надмірне використання статистики. Наголошено, що емоційно маркована лексика підвищує тривожність аудиторії та істотно впливає на суспільне сприйняття подій. Вивчення маніпулятивних засобів дозволяє розробити та вдосконалити освітні програми, спрямовані на формування критичного мислення й аналізу медіаконтенту, що є особливо актуальним в умовах війни. Текст: <https://mova.knu.ua/uk/article/view/4407/3738>

10. Доброєр Н. Культурна адаптація біженців у цифровому середовищі : виклики та ресурси [Електронний ресурс] / Наталія Доброєр // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку. Культурологія : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 51. – С. 358-363. Розглянуто роль цифрового середовища в культурній адаптації біженців і основні виклики та ресурси, що впливають на їх інтеграцію в приймаючі суспільства. Проаналізовано онлайн-курси мови й культури, освітні та культурні платформи, соціальні мережі, групи підтримки, сервіси кар'єрного консультування й мобільні додатки. Визначено ключові проблеми: обмежений доступ до технологій, мовні бар'єри, інформаційне перевантаження та культурна нерелевантність контенту. Водночас цифрові інструменти сприяють розвитку мовних і професійних навичок, соціальних зв'язків і збереженню культурної ідентичності. Підкреслено, що ефективна адаптація потребує поєднання цифрових ресурсів із живою взаємодією та підтримкою освітніх, громадських і державних інституцій, а також міжсекторальної співпраці й культурно чутливих рішень. Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/1069/2011>

11. Збінська А. Мовна символізація української культури в бізнесових стратегіях брендингу [Електронний ресурс] / Анна Збінська // Актуал. пробл. укр. лінгвістики: теорія і практика. – 2025. – № 50. – С. 111-121. Досліджено феномен мовної символізації української культури в аспекті

вербалізації сучасних бізнесових стратегій брендингу. Проаналізовано комунікативну природу цитат, алюзій, афоризмів, прийомів стилізації в їх функціонуванні як маркерів національної ідентичності в сучасному комерційному просторі. Орієнтовані на іміджеву репрезентативність, аксіологічність, емоційність такі прецедентні контексти постають в авторській аргументації компонентами ціннісної парадигми суспільства. Це дозволяє їх аналізувати в бізнес-лінгвістичному полі з погляду динамізації часу та простору української культури в різні періоди її розвитку. У центрі дослідницької уваги – інтеграція українського літературного, мистецького та філософського контексту в сучасний комерційний дискурс. Акцентовано на важливості мовної репрезентації творення та відтворення національного наративу в умовах глобалізованої медіакомунікації. Визначено, що сучасні українські бренди активно інтегрують знакові фігури національного культурного простору – Тараса Шевченка, Лесю Українку, Василя Стуса, Григорія Сковороду та інших – у мовно-візуальному форматі бізнесової діяльності, створюючи впізнаваний комунікативний код, що апелює до вербальних і невербальних цінностей культури в масовій мовній свідомості.

Текст: <https://apultp.knu.ua/uk/article/view/7098/6191>

12. Князь Т. Вербалізація байдужості засобами фразеології української мови в сучасному медійному дискурсі [Електронний ресурс] / Тетяна Князь // Актуал. пробл. укр. лінгвістики: теорія і практика. – 2025. – № 50. – С. 75-91. Досліджено мовні способи відображення емоції байдужості в сучасному медійному дискурсі, зокрема через фразеологізми як важливий засіб впливу на реципієнта. Проаналізовано комунікативно-прагматичні функції фразеологічних одиниць (інформаційну, номінативну, експресивну, емоційно-оцінну), їхню роль у формуванні образів осіб і соціуму, а також у передачі ставлення автора до подій. Виявлено, що трансформація фразеологізмів здійснюється здебільшого на лексичному рівні при збереженні структурно-семантичної моделі, що забезпечує впізнання та активує асоціативні й дискурсивні функції. Показано, що

використання фразеологізмів із пейоративними чи експліцитними оцінками відповідає актуальним соціально-політичним контекстам сучасності та має значення для мовної політики, формуючи наративи національної ідентичності та впливаючи на мовну свідомість суспільства. Текст:

<https://apultp.knu.ua/uk/article/view/7086/6186>

13. Курс про історію, культуру та ідентичність України переклали китайською мовою [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2025. – 9 лют. – Електрон. дані. Подано інформацію, що посольство України в Китаї спільно з Українським інститутом реалізували проєкт з перекладу українського онлайн-курсу «Україна: історія, культура та ідентичність» китайською мовою. Про це повідомлено на сторінці дипмісії у Фейсбуці. Посольство запрошує охочих долучатися до проходження курсу, який у доступній формі знайомить із ключовими етапами української історії від середньовіччя до сьогодення, та ділитися ним із друзями. Онлайн-курс китайською мовою складається з шести розділів та 22 лекцій і триває загалом трохи більше години. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4089427-kurs-pro-istoriu-kulturu-ta-identichnist-ukraini-pereklali-kitajskou-movou.html>

14. Лавров заявив, що у питанні російської Церкви і мови у переговорах компромісів бути не може [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 11 лют. – Електрон. дані. Як заявив міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров, РФ нібито готова до компромісів у переговорах щодо війни в Україні, але компроміси не можуть стосуватися «ключових, базових принципів, від яких залежить життя держави, і найголовніше — життя мільйонів людей». Зокрема він вказав на питання «безпеки Росії» та нібито «винищення російської мови й православної Церкви». Ці теми, за його словами, російська делегація порушувала на переговорах в Абу-Дабі. Водночас С. Лавров зауважив, що цілі окупаційних військ РФ «залишаються незмінними й не підлягають якимось кон'юктурним компромісам». Текст:

https://risu.ua/lavrov-zayaviv-shcho-u-pitanni-rosijskoyi-cerkvi-i-movi-kompromisiv-buti-ne-mozhe_n162145

15. Литовський мовник не оновлює українську версію сайту через невикористовуваність [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2026. – 11 лют. – Електрон. дані. Зазначено, що литовський суспільний мовник (LRT) припинив оновлювати українськомовну версію свого сайту через зменшення кількості відвідувачів цього розділу. Про це Інституту масової інформації повідомила керівниця міжнародних проєктів Департаменту комунікації та маркетингу LRT Ієва Мастеніца. За її словами, українськомовний розділ сайту запустили ще у 2022 р., аби полегшити українським воєнним біженцям інтеграцію в новій країні, допомогти краще зрозуміти державні закони та залишатися поінформованими. Втім із часом помітили, що новини українською мовою читають все рідше. Багато українців, які проживають у Литві, почали стежити за новинами іншими мовами національних меншин, доступними на порталі, а інші вже достатньо опанували литовську мову, щоб читати нею новини. Також І. Мастеніца повідомила, що у 2025 р. LRT.lt запустив новий розділ LRT Paprastai, де новини викладають зрозумілою та спрощеною литовською мовою. Команда мовника рекомендує українцям та іншим людям, які вивчають литовську, користуватися саме ним. Текст: <https://chytomo.com/lytovskyj-movnyk-ne-onovliuie-ukrainsku-versiiu-sajtu/>

16. Мацюк Г. Офіційні та робочі мови в комунікативних практиках інституцій Європейського Союзу [Електронний ресурс] / Галина Мацюк // Мовознавство. – 2025. – № 6. – С. 21-36. Проаналізовано мовний вжиток в інституціях ЄС із погляду функціонування офіційних і робочих мов. На міждисциплінарній основі досліджено мовну політику ЄС у контексті багатомовності, демократичних цінностей і концепції «Єдність у різноманітті». На матеріалі офіційних документів і вебресурсів інституцій встановлено, що всі 24 національні мови держав-членів мають рівний офіційний статус і забезпечують недискримінаційний доступ

громадян до законодавства. Багатомовність ґрунтується на принципі юридичної рівноцінності всіх мовних версій актів і єдиному технологічному забезпеченні перекладу, тоді як робочі мови використовуються для оптимізації внутрішньої комунікації в межах ресурсоефективної повної багатомовності.

Текст:

<https://movoznavstvo.org.ua/component/attachments/download/1470.html>

17. Мозер М. Мовна політика на тимчасово окупованих територіях України (2014 – 2025 рр.) [Електронний ресурс] / Міхаель Мозер // Мовознавство. – 2025. – № 6. – С. 3-20. Проаналізовано становище української мови на тимчасово окупованих РФ територіях України з 2014 р. до сьогодні. Дослідження зосереджене на наслідках анексії Криму, створення квазідержавних утворень «ДНР» і «ЛНР», а також розширення окупації після повномасштабного вторгнення РФ. Автор, спираючись на попереднє дослідження (Moser, 2023), розглядає подальшу деградацію викладання української мови та суперечливий, але переважно лінгвоцидний характер російського дискурсу щодо української мови, з особливою увагою до ідеологічно вмотивованого наративу про так звану «класичну українську мову».

Текст:

<https://movoznavstvo.org.ua/component/attachments/download/1469.html>

18. Настояща К. Стан і перспективи розвитку українознавчої думки у ФРН [Електронний ресурс] / Катерина Настояща, Вікторія Паздрій // Українознавство. – 2025. – № 1. – С. 90-101. Зазначено, що сучасні українознавчі студії в Німеччині характеризуються динамічним розвитком і чіткою спеціалізацією дослідників, зокрема у сфері української мови як складника національної ідентичності та об'єкта мовної політики. Державна й громадська підтримка ФРН створює умови для системного вивчення мовно-культурних процесів, зокрема в контексті взаємодії з українськими біженцями та інтеграційних практик у Німеччині й ЄС. Розвиток українознавчих досліджень відкриває перспективи міжнародної співпраці, сприяє поширенню української мови в академічному та публічному

просторі й посилює українсько-німецьке партнерство як елемент європейської мовно-культурної політики. Текст: <http://journal.ndiu.org.ua/article/view/323506>

19. Озорович В. Фіксація та популяризація гуцульської говірки в книговидаваннях, аудіокнигах та сучасному медіапросторі в контексті культурології [Електронний ресурс] / Василь Озорович // Укр. культура: минуле, сучас., шляхи розвитку. Культурологія : наук. зб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2025. – Вип. 51. – С. 460-463. *Розкрито культурологічне значення говірки як елемента нематеріальної спадщини та своєрідного маркера локальної ідентичності гуцулів. Наголошено, що аудіоформати забезпечують унікальну можливість збереження автентичного звучання, інтонації та ритміки говірки, тоді як друковані видання формують письмовий корпус локальної лексики. Зазначено, що через ці носії відбувається передача знань про гуцулів, їх світогляд, побут, ритуал, традиції. У цьому сенсі словники та записи виступають як інструменти «активації» культурної ідентичності: вони дозволяють носіям і поза носіями бачити, чути, усвідомлювати свою мовну й культурну відмінність. Доведено, що комплексна фіксація у медіасфері сприяє не лише збереженню мовної традиції, але й активній репрезентації гуцульської культури в національному та глобальному інформаційному просторі.* Текст: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/1085/1960>

20. Отрошко Л. Сучасний стан українознавчих досліджень у Великій Британії [Електронний ресурс] / Любов Отрошко // Українознавство. – 2025. – № 1. – С. 51-72. *Окреслено провідні напрями українських студій у науково-освітніх установах Великої Британії та оцінено їхню перспективність у міждисциплінарному вимірі. Значну увагу в цих студіях приділено українській мові як ключовому маркеру ідентичності та об'єкту мовної політики, зокрема в контексті російсько-української війни та протидії русифікаційним наративам. Водночас українознавчі дослідження зосереджені переважно в межах філологічних, мовознавчих і*

суміжних дисциплін і здебільшого функціонують завдяки особистій ініціативі науковців. Наголошено на нестачі інституційної підтримки з боку України, що стримує системний розвиток української мовної та культурної присутності за кордоном, а також на потребі активізації співпраці як інструменту реалізації ефективної зовнішньої мовно-культурної політики держави. Текст: <http://journal.ndiu.org.ua/article/view/323504>

21. Радишевський Р. Антуан Мартель у дискусіях про українську літературну мову [Електронний ресурс] / Ростислав Радишевський, Лариса Шевченко // Актуал. пробл. укр. лінгвістики: теорія і практика. – 2025. – № 50. – С. 9-18. Проаналізовано концепцію Антуана Мартеля щодо становлення української літературної мови XVI – XVII ст. Розглянуто його погляди на статус української писемної культури та вплив польської мовно-літературної традиції на формування української мовної свідомості. Особливу увагу приділено дискусійному твердженню А. Мартеля про відсторонення освічених українців доби Відродження від розвитку національної літературної мови. Наголошено на необхідності врахування соціокультурного контексту, діалогічності мовних впливів і повноти текстового матеріалу в дослідженні історії літературних мов. Текст: <https://apultp.knu.ua/uk/article/view/7048/6174>

22. Соколова С. О. Мовна трансформація молоді у військовому середовищі під час російсько-української війни [Електронний ресурс] / С. О. Соколова, І. В. Мартинов // Укр. мова. – 2025. – № 4. – С. 40–62. Схарактеризовано мовні процеси, спостережені у військовому середовищі під час повномасштабної війни РФ проти України, на тлі відповідних процесів в українському суспільстві загалом. Визначено особливості ставлення військових до мовної взаємодії у війську та специфіку використання української і російської мов у зоні бойових дій за даними ЗМІ й соцмереж. Вивчено мовну поведінку військових як соціальної групи та залежно від місця їх перебування (на фронті, у тилу, у навчальному закладі). На підставі аналізу результатів анкетування 264 курсантів військового

закладу вищої освіти простежено зміну їхньої мовної свідомості та мовної поведінки після початку повномасштабної війни залежно від регіону походження. Установлено децю активніший перебіг мовної трансформації у представників старшої вікової групи порівняно з молодшою. Виявлено деякі проблеми у використанні української мови як державної, зокрема як мови навчання і офіційного спілкування у війську. Текст: <https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/wp-content/uploads/sites/8/2026/01/5.-Sokolova-Martynov.pdf>

23. Харчук Л. Військовий соціолект у соціальних мережах: комунікативні стратегії та мовні моделі офіційного й неофіційного дискурсу [Електронний ресурс] / Лілія Харчук // Філол. часопис. – 2025. – № 2. – С. 96-102. *На матеріалі офіційних і неофіційних каналів Збройних сил України (ЗСУ) виявлено провідні мовні моделі, стилістичні засоби та прагматичні функції цифрового воєнного дискурсу як інструменту утвердження державної мови та символічного опору. Особливу увагу приділено гібридності стилів, ролі метафорики, емоційних формул і мультимодальності у формуванні мовної норми воєнного часу. Показано, що військовий соціолект у соцмережах виконує консолідаційну функцію «ми»-спільноти та є важливим чинником реалізації мовної політики, спрямованої на зміцнення національної ідентичності й деколонізацію публічного комунікативного простору.* Текст: <http://fch.udpu.edu.ua/article/view/346993/334076>

24. Холод М. В. Європейський вектор розвитку вищої освіти України: роль англійської мови в інтеграції освітньо-наукового простору [Електронний ресурс] / М. В. Холод, І. Л. Петров // Сусп-во та нац. інтереси. – 2025. – № 11 (19). – С. 436-448. *Проаналізовано роль англійської мови як стратегічного інструменту інтеграції системи вищої освіти України до Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) та Європейського дослідницького простору (ЄДП) в умовах нових геополітичних реалій. Обґрунтовано необхідність термінової переорієнтації державної політики зі сприяння виїзній мобільності на*

створення привабливого освітнього середовища в Україні, надано комплексні рекомендації, що включають: цільові інвестиції у розвиток людського капіталу (масштабне навчання викладачів методиці ЕМІ); посилення стандартів акредитації англomовних програм; розвиток альтернативних форм інтернаціоналізації; впровадження збалансованої мовної політики за принципом "English for promoting Ukrainian" (використання англійської для поширення українських наукових і культурних здобутків). Текст :

<https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/31057/31020>

25. Шевченко О. Лексична еволюція: відображення глобальних тенденцій у формуванні та трансформації мовної картини світу [Електронний ресурс] / Ольга Шевченко // Мовн. і концепт. картини світу : наук. журн. – 2025. – Т. 1, № 77. – С. 99-124. Проаналізовано неологізми, включені до «Oxford English Dictionary» у 2023 р., їхнє походження та чинники поширення в сучасній англійській мові. Дослідження розкриває лексичні зміни як наслідок глобалізації та макросоціальних процесів, наголошуючи на ролі мовної політики та мовного планування у фіксації, легітимації й стандартизації нових мовних одиниць. Показано, що включення неологізмів до авторитетних лексикографічних ресурсів відображає не лише мовну еволюцію, а й інституційні механізми впливу на мовну норму, формування мовної ідеології та сучасної картини світу в умовах глобалізованого суспільства. Текст:

<https://mova.knu.ua/uk/article/view/4405/3736>

26. Щербань І. Штучний інтелект як інструмент підвищення ефективності навчання іноземним мовам: огляд зарубіжних досліджень [Електронний ресурс] / І. Щербань, Н. Гут // Проблеми підгот. сучас. вчителя. – 2025. – № 2 (32). – С.36-43. Розглянуто педагогічний потенціал ШІ у персоналізації навчання, автоматизованому оцінюванні, ефективному використанні технологій у процесі навчання іноземних мов; з'ясовано їх педагогічний потенціал, дидактичні можливості та вплив на підвищення

ефективності мовної освіти. Вказано на переваги ІІІ у забезпеченні індивідуалізації навчання, підвищенні мотивації студентів та підтримці викладачів. Проаналізовано зарубіжний досвід використання технологій ІІІ як інструменту підвищення ефективності навчання іноземних мов. Текст : <http://psv.udpu.edu.ua/article/view/345809>

16.02.2026.

Укладач: Савицька Л. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.